

42 of 265 DOCUMENTS

deVerdieping
Trouw
 Trouw

16 april 2011 zaterdag

We zijn allang geen Afrikanen meer

BYLINE: Alphonse Muambi

SECTION: Letter en Geest; Blz. 6

LENGTH: 1466 woorden

De ontwikkelingen in Ivoorkust stemmen Alphonse Muambi somber. "Als Frankrijk en de VN oorlogen willen beginnen met regimes die niet democratisch zijn, dan moeten ze heel Afrika platbombarderen Rwanda, Zimbabwe, Togo, Burkina Faso, Oeganda, Benin..."

Allassane Ouattara wordt de gekozen president van Ivoorkust, erkend door de internationale gemeenschap en ondersteund door de bombardementen van de Franse troepen. Maar voor wie wordt hij president? Voor de doden of voor de gewonden? Ivoorkust was onder de dictatuur van Houphouët-Boigny de spiegel van West-Afrika. Komt het eindelijk goed nu Laurent Gbagbo gearresteerd is?

Ghandi zei ooit: "Het maakt niet uit voor de doden, de wezen en daklozen, of de puinhoop is aangericht in naam van dictatuur of in naam van vrijheid en democratie."

Het is de vraag of de geallieerde bombardementen democratie zullen brengen in dit land, 's werelds belangrijkste cacao producent. Of is dit het begin van het eind van de menselijke beschaving?

Afgelopen weekend was ik op bezoek bij een jong koppel uit Ivoorkust dat in Den Haag woont. Het bezoek, dat een sociaal karakter had moeten hebben, nam een dramatische politieke wending. De man en vrouw hebben al lang ruzie. De man is duidelijk pro-Ouattara. De vrouw had tot voor kort geen kant gekozen in het politiek conflict. Tot de Fransen zich met hun bommen gingen bemoeien met het conflict. "Sinds zij bombardementen hebben uitgevoerd, heb ik de kant van Gbagbo gekozen. En sindsdien gaat het ook niet goed tussen ons hier thuis." Vertelt de vrouw huilend. Terwijl ik met haar aan

het praten was, ging ze door met het inpakken van haar koffers. Einde huwelijk. De vrouw gaat verhuizen. Naar haar broer in Frankrijk.

Mijn poging om te bemiddelen mislukte. De wond zat diep. Ik ben vertrokken met pijn in mijn hart. Ik vertrok en liet beschadigde mensen achter, schade die was aangereikt door de politiek. Het was te laat om te bemiddelen. Onderweg naar huis praatte ik als een Afrikaanse gek tegen de bomen en de wind. Ik ben niet voor Laurent Gbagbo maar ik geloof ook niet dat Ouattara de verkiezingen echt heeft gewonnen.

Ivoorkust was verdeeld en verkeerde in complete chaos met gewapende rebellen in het Noorden, het bolwerk van Ouattara. In Bouaké, bijvoorbeeld, zijn meer stemmen geteld dan het aantal geregistreerde kiezers: 48.400 kiezers leverden 159.588 stemmen op voor onze democraat, de messias van Ivoorkust dr. Alassane Dramane Ouattara

En zelfs al zou hij de verkiezingen hebben gewonnen met 54 procent van de stemmen, moet daarom de overige 46 procent doodgaan? Is Ouattara een engel, is Gbagbo een duivel?

In mijn optiek is het probleem van Ivoorkust even dramatisch als het probleem van alle Afrikaanse landen die nog steeds geloven in de democratie als oplossing van hun problemen. Zolang democratie door anderen voor Afrikanen wordt gedefinieerd zal zij nooit een oplossing zijn. Wij hebben onze Afrikaanse identiteit vergooid om ons die van anderen eigen te maken. Wij consumeren al decennia lang het gedachtengoed van het Westen en eten rijst uit China. Uit nostalgie blijven wij ons Afrikanen noemen. Er zit niks Afrikaans meer in de Afrikaan.

Voordat ik naar huis ging, liep ik langs bij een supermarkt. Bij het naar buiten gaan raakte ik aan de praat met een Nederlandse vrouw. Ze klaagde over het 'koude kikker Nederland'. De vrouw woonde 26 jaar in Afrika en was net teruggekomen uit Ivoorkust, vanwege de onrust daar. Haar grootste zorg was niet haar verlangen naar de Afrikaanse zon, en ook niet het menselijke drama dat zich aan het voltrekken is, maar zij maakte zich zorgen over haar boodschappentas die heel erg zwaar was. "In

Ivoorkust staan straatkinderen bij de supermarkt om voor mensen boodschappentassen te dragen", zei ze. Over het conflict daar hoopte de vrouw dat Ouattara het licht van de democratie zou bezorgen. Over de interventie van Franse troepen zei ze dat die de schade beperkt.

Ik heb de vrouw achtergelaten met haar problemen.

Iets verderop kwam ik een buurman tegen die vertelde dat hij bij een internaat in Nederland heeft gewerkt. Daar komen alleen maar kinderen van rijke mensen uit verschillende landen. Ook de kinderen van de premier van Kazachstan. Maar toen ik hem vroeg waarom Europa Kazachstan niet ging bevrijden van het dictatoriale regime, zei hij: "Het gaat om olie, hè". Hij voegde eraan toe: "De voormalige Sovjetrepubliek is bijzonder rijk aan grote voorraden olie, gas en mineralen en pompt miljoenen vaten olie naar het Westen." Dat is democratie.

De man ging weg en wees me op zijn vertrouwensfunctie bij de internationale school.

Om een beter beeld te krijgen van de situatie in Ivoorkust, heb ik op Youtube opnieuw een interessante documentaire van Patrick Benquet bekeken.

In 'Françafrique: 50 ans sous le sceau du secret', (een halve eeuw geheimzinnigheid) laat deze Franse onderzoeksjournalist zien dat niet de ideologie van de democratie bepaalt wie president van een Afrikaans land wordt, maar de macht van het geld afkomstig uit olie en grondstoffen. "Op dit moment zoekt Frankrijk meedogenloos de confrontatie met concurrenten op de markt van Afrikaanse grondstoffen, zoals China en Brazilië. Wij zullen Afrikaanse staatshoofden blijven steunen, niet voor de ontwikkeling van hun land maar voor persoonlijk gewin", zegt Benquet wanhopig. In deze reportages komen bijna alle Franse spelers van het Françafrique aan het woord. Ze vertellen hoe zij bij bloedige staatsgrepen betrokken waren en hoe Frankrijk dictaturen in Afrika op de been houdt. Is deze handelwijze veranderd? Ik denk het niet.

Een recent voorbeeld is de stembusgang in Gabon. In de reportage is te zien hoe een voormalige Franse geheim agent in Gabon zegt dat de verkiezingsuitslag op 30 augustus 2009 in Gabon met behulp van Frankrijk vervalst was. "De echte winnaar was Mba Obame met 42 procent van de stemmen. Ali Bongo had 37 procent. De uitslag werd omgedraaid in het voordeel van Bongo." De agent voegt eraan toe dat zelfs het persbureau AFP ervan wist, "maar niemand zegt wat".

De Franse president Sarkozy reisde af naar Gabon om het champagneglas te heffen. Op dat moment werden ontevreden demonstranten in Port Gentil gedood.

Als presidentskandidaat beloofde Sarkozy tijdens zijn toespraak in 2006 in Benin nog een breuk met de zoge-

naamde "netwerken van een andere tijd, exclusieve domeinen en geprivilegerde relaties", met de geheime akkoorden van het Françafrique, waarbij Frankrijk zich bemoeit met landen in Afrika en dictators in het zadel houdt in ruil voor grondstoffen en olie.

Ik denk dat de keuze van Ouattara past bij de politiek van Françafrique en niet bij de echte stembusuitslag.

Als Frankrijk en de VN oorlogen willen beginnen met regimes die niet democratisch zijn, dan mogen ze heel Afrika wel plat bombarderen. Rwanda, Zimbabwe, Togo, Burkina Faso, Oeganda, Benin: al hun leiders pleegden verkiezingsfraude en gebruikten geweld. En alle zittende presidenten zijn blijven zitten. Zijn ze democratischer dan Gbagbo? Waar waren de bommen van Sarkozy? Waar blijven de VN?

Het probleem van Afrika en de Afrikanen heeft noch met de bombardementen van de Fransen noch met de hypocriete internationale politiek te maken. Niet door Gbagbo, die weigerde weg te gaan, of door Ouattara, die per se aan de macht wil met zijn premier Guillaume Soros. En dat terwijl deze Soros verantwoordelijk is voor misdaden tegen de menselijkheid door zijn rol als rebellenleider in de voorgaande oorlogen.

Het probleem van Afrika is dat Afrikanen niet meer in zichzelf geloven. Alles wat uit het buitenland komt is beter, duurzaam en voorbeeldig.

De vrouw en man uit Ivoorkust staan symbool voor wat de Afrikaanse democratie heeft aangericht. Hun gezin is een mini-republiek, een mini-continent dat verwoest wordt door ideologieën die geen wortels hebben in Afrika. Stammen gaan elkaar haten, tegenstellingen worden vergroot door de zogenaamde democratische debatten. Ik noem ze de debatten van de haat.

Wat mij betreft dienen Afrikanen bij zichzelf te rade te gaan. Zij moeten zich ontdoen van alle politieke en ideologische concepten die voor hen door anderen zijn of worden bedacht. Zij moeten zich â zelfstandig of in vereniging â organiseren om na te denken, onafhankelijk van hun eigen overheid en van hun eigen politici, over een model dat bij hen past.

Politici zijn even erg als die bombardementen. Ik zie geen enkel zaadje van beschaving in de democratie die nu in Afrika met bommen wordt geplant. Het is politiek barbarisme.

Een Afrikaanse gezegde luidt: Als je niet weet waar je naartoe gaat, dan moet je teruggaan naar waar je vandaan komt.

Alphonse Okatende Muambi is schrijver en tolk te Den Haag. Hij komt uit de Democratische Republiek Congo.

We zijn allang geen Afrikanen meer Trouw 16 april 2011 zaterdag

Hun gezin is een mini-republiek, een mini-continent dat verwoest wordt door ideologieën die geen wortels hebben in Afrika.

LOAD-DATE: April 15, 2011

LANGUAGE: DUTCH; NEDERLANDS

GRAPHIC: De Ivoiriaanse ex-president Laurent Gbagbo. foto ap

PUBLICATION-TYPE: Krant

JOURNAL-CODE: Trouw

Copyright 2011 PCM Uitgevers B.V.
All Rights Reserved